

διὰ τῶν ἐνταῦθα δημοσιευομένων ἀρχαίων, τὰ ὅποια ἐξ ἀφορμῆς τῆς ἐκεῖ παραμονῆς ἡμῶν ἀνεύρομεν καὶ ἐμελετήσαμεν.

Ὡς πρὸς τὴν γνώμην δὲ τοῦ ἐγγράφου τῆς Ἑταιρείας, ὅτι ἡ ἐπιγραφή εἶναι χαραγμένη ἐπὶ ἀρχαίου τάφου, ἔχομεν νὰ προσθέσωμεν, ὅτι μᾶλλον ἀναθηματικὸν χαρακτῆρα ἔχει παρὰ ἐπιτύμβιον, καὶ ὅτι τὸ ὡς τάφος χαρακτηρισθὲν ἀρχαῖον, ἴσως νὰ ἦτο βῆθρον τι ἢ ἄλλο κατασκευάσμα ἀναθηματικόν¹⁾.

Εἰκ. 2. Ἑπιτύμβια ἐπιγραφή ἐκ Παραδείσου.

Ἀκόμῃ δὲ καὶ ἡ κατὰ τὸ ἀπόγραφον ἐπιγραφή δὲν παρουσιάζει τὸν θρακικὸν ἐνδιαφέρον διὰ τὸν ἀναφερόμενον Ῥωμαῖον πρεσβευτὴν καὶ τοὺς ἄλλους στρατηγούς, ὅσον διὰ τὸν θρᾶκα τοιοῦτον καὶ τὸ κύριον θρακικὸν ὄνομα Δίνης γεν. Δίνεος.

1) Ὁ κ. Βαούτσης, τεχνικὸς ὑπάλληλος τῆς Ἑταιρείας, μοὶ ἐγνώρισεν, ὅτι κατὰ τὴν ἐκκαψὴν τῶν θεμελίων τῆς γεφύρας καὶ εἰς τὸ σημεῖον ὅπου ἔκειτο τὸ ἀρχαῖον, παρητηρήθησαν ἄλλεπάλληλα χαλκοστρωμένα στρώματα ὁδοῦ, ἧτις προφανῶς θὰ εἶναι ἡ Ἑγνατία.

Θράξ στρατηγός τῶν ἐπαναστατησάντων τὸ 26 μ. Χ. Θρακῶν, φέρον τὸ ὄνομα αὐτό, ἀναφέρεται, ὡς παραδοθεῖς τῷ Ῥωμαίῳ στρατηγῷ Poppeo Sabino, ὑπὸ τοῦ Τακίτου (Ann. IV, 50, 2, H. Furneaux, Tacitus ἐκδ. Oxford I, 490 καὶ 549. Prosop. I. R. II λ. Dinis n. 77. καὶ III n. 627. λ. C. Poppeus Sabinus).

Ὡς κύριον ὄνομα εἶναι γνωστὸν ἐκ Θράκης ὑπὸ τοὺς ἐξῆς τύπους: Δίνης, Δίνας, Δινεύς, Dinis, Dines, καὶ τοὺς σύνθετους Δινέδινος, Δινεῖλος Δινίρις, Δινίκενθος, Δινουκλή, Δινογέτεια, Ἀλιδίνα (Tomaschek Alten Thraker II 2, 33, 72. Kalinka Ant. Denkm. in Bulgarien n. 34 I 21, 130, 314. Bulletin Inst. Arch. Bulgare IV, 282. VII, 4. «Θρακικά» 5' σ. 158. Pauly-Wissowa RE λ. Dinis).

Μετὰ τοῦ κυρίου αὐτοῦ ὀνόματος σχετίζονται καὶ τὰ θρακικά τοπωνύμια: Δίνιον, δαρδανικὸν φρούριον (Προκοπ. περὶ κτισμάτων 281, 31. Tomaschek ἐ. ἀ. 72) καὶ Δινισκάριον, φρούριον ἐν Μικρῇ Σικυθίᾳ (Προκοπ. ἐ. ἀ. 308, 5. Tomaschek ἐ. ἀ. 72. RE ὡς ἄνω λέξεις).

Ἐπιγρ. 2. (Εἰκ. 2).

Στήλη ἐπιθυμία ἐκ χονδροκόκκου μαρμάρου, διαστάσεων 0,80×0,40×0,15, εὐρεθεῖσα ἐν τῷ περιβόλῳ τοῦ μνημεῖο τοῦ χωρίου καὶ μεταφερθεῖσα εἰς τὸ Μουσεῖον Καβάλλας.

Ἡ προσθία ἐπιφάνεια τῆς στήλης περιβάλλεται ὑπὸ ἀναγλύφον πλαισίον καὶ καταλήγει ἄνω εἰς ἀέτωμα, εἰς τὸ μέσον τοῦ ὁποίου ὑπάρχει ἀνάγλυφος μηνίσκος.

Ἡ παράστασις τοῦ μηνίσκου, μετὰ καὶ ἄνευ ἀστέρος, ἴσως ἐνέχει χθονίαν σημασίαν καὶ σχετίζεται μετὰ τῆς Ἑκάτης. Παρίσταται καὶ ἐπὶ βράχου Φιλίππων μετ' ἐπιγραφῆς ἐπιθυμίας (Heuzey, Mission... σ. 83 fig. 42).

Κάτωθεν τῆς ταινίας τῆς χωρίζουσας τὸ ἀέτωμα ἀπὸ τὸ λοιπὸν τετραγώνον μέρος τῆς στήλης ὑπάρχει ἀνάγλυφος πλοχμός καὶ βότρυς.

Ἡ στήλη καταλήγει εἰς τὴν βάσιν εἰς στενὸν καὶ ἁδρῶς ἐξεργασμένον τμήμα, δι' οὗ ἐνεσφηνοῦτο εἰς τὴν βάσιν τῆς ἡ ἄλλου κίονος.

Ὅπισθεν ἡ στήλη καὶ πλαγίως εἶναι ἁδρῶς πελεκημένη.

Τύπος γραμμάτων ὑστάτων P. Χρόνων, μετὰ συνδέσμων περισσοτέρων γραμμάτων εἰς ἓν (ligatures), ὕψος 0,025—0,015 μ.

Ἐπιγρ. ἐντὸς τοῦ ἀετώματος: Θεοῖς καταχθο-

νίοις (φύλλον ἀνάγλυφον)

Ἐπὶ τῆς ταινίας:

Καὶ τῆ(ι) ἱερή(ι) βαρχίον

Ἐντὸς τοῦ πλοχμοῦ:

Γ(αί)α Σχεῖμβλα(ι) Κεμ-

λολλά(ι)α(ι). Τυχάρου

τι (sic) συνβίω(ι) προσφι-

λεστάτη(ι) μνεῖ

ας χάριν

Ἐκατέρωθεν τοῦ βότρου: Ζησάση(ι) ἔτη ΛΗ.

Θεοῖς καταχθονίοις. Δὲν γνωρίζομεν ποιοὶ ἐξ ὅλων ὑπονοοῦνται ἐνταῦθα. Εἰς ἐπιγραφὴν παρὰ Cagnat, IGRPP n. 195 κεῖται: Λήμητρος, Κόρης καὶ χθονίων θεῶν, n. 297: θεοὶς ὑποχθονίοις, n. 415 θεοὶ καταχθόνιοι. Εἰς ἐπιγραφὴν Νικοπόλεως Ἰστρου παρὰ Maria Britschhoff, Ath. Mitt. 1928 σ. 115: Θεοὶς καταχθονίοις. Ditt Syll.³ 2041 Θεοὶς καταχθονίοις. Ὅτι ἡ δοτικὴ «θεοὶς καταχθονίοις» ἄνευ ἄλλου κυρίου ὀνόματος θεοτήτος τιнос ἰσοδυναμεῖ πρὸς τὴν λατινικὴν χρῆσιν «Dis manibus» τῶν συγχρόνων ἐπιγραφῶν, φαίνεται ἐκ τῆς διγλώσσου ἐπιτυμβίας θορακικῆς τοιαύτης (Ἀποστολίδης Μ. «Θορακικά» Ὑ' σ. 142 n. 10), ὅπου αἱ δοτικαὶ «Dis manibus καὶ θεοὶς καταχθονίοις» συνυπάρχουν. Ἐφ' οὗ ὅμως κατωτέρω φαίνεται ὅτι ἡ ἀναφερομένη ἱερεία ἦτο τοιαύτη μυστικοῦ τιнос συλλόγου Βακχεαστῶν, εὐλογον εἶναι νὰ δεχθῶμεν, μετὰ τῶν διαφορῶν θεοτήτων τῶν λατρευομένων καὶ ὡς χθονίων ἐν Θοράκῃ, καὶ τὸν Διόνυσον ἐν τῇ δοτικῇ «καταχθονίοις θεοὶς» ὑπὸ τὴν χθονίαν αὐτοῦ ιδιότητα (G. Cazarow RE Bd VI A col. 522 § 12).

Καὶ τῇ ἱερείᾳ βακχεῖν Βακχεῖος εἶναι βεβαίως ὁ Διόνυσος (Διοδ. Σικελ. IV, 5), ἀλλ' ἡ ἄνευ τῆς παρουσίας τοῦ κυρίου ὀνόματος τοῦ θεοῦ χρῆσις, ἴσως νὰ μᾶς ὁδηγῇ εἰς τὸ συμπέρασμα, ὅτι δὲν πρόκειται ἐνταῦθα περὶ τῆς ἱερείας τοῦ θεοῦ, ἀλλὰ περὶ τῆς ἱερείας τοῦ βακχεῖου, δηλ. ἐνώσεως τιнос συλλατρυντῶν, μυστῶν τοῦ Διονύσου. (O. Kern RE, II, col. 2784 λ. βακχεῖον 4). Ἐκαλεῖτο δὲ βακχεῖον ὄχι μόνον ἡ ἐορτὴ καὶ ἡ συγκέντρωσις τῶν μυστῶν τοῦ θιάσου τοῦ θεοῦ (O. Kern RE λ. mysterien col. 1293 ὅπου βακχεῖον=das collegium), ἀλλὰ καὶ ὁ τόπος, ὅπου ἐγένετο αὕτη, ὁ καλούμενος καὶ «ιερὸς οἶκος» ἐπίσης. (Quand, de Baccho ab Alexandri Aetate in Asia Minore culto, diss. Halle 1912 σ. 243. πβ. καὶ ἐπιγραφὴν Ditt. Syll.³ 1109, καταστατικὸν βακχικοῦ θιάσου τοῦ ἔτους 178 μ. Χ. ὅπου εἰς στιχ. 43 βακχεῖον=ἡ ἐορτὴ στιχ. 52=ἡ συγκέντρωσις καὶ στιχ. 101=τὸ κτίριον ἐν ᾧ ἡ συγκέντρωσις).

Περὶ τῶν ἐνώσεων τῶν Βακχεαστῶν (κατ' ἐπιγραφὴν τοῦ Γ' π. Χ. αἰῶνος ἐκ Διονυσουπόλεως, ὅπου ἐλατρεῖτο καὶ ὡς κτίστης ὁ Διόνυσος, Tafrafi, la citè Pontique de Dionysopolis 69, n. 6. Cazarow ἐ. ἀ. 525) βλ. Zeibarth, Vereinsw. 35, 40, 44, 56. Poland Gesch. des Griech. Vereinsw. 36, 39, 167 καὶ Klaffenbach, Sumbol. ad Histor. collegior. artific. Bacchior. Diss. Berlin 1914.

Ὡς πρὸς τὴν γραφὴν βακχείον, ὄνομ. τὸ βάκχιον, βλ. Cazarow JDI, Enzeiger 1915 σ. 87—89 ἐπιγραφὴ ἐκ Malco Tirnovo Βουλγαρίας «... ἱερεὺς βακχείον τὸν βομὸν θεῷ Διὶ Διονύσῳ...» καὶ JHST. VIII (1887) σ. 426 n. 32. Ἐπιγραφὴ ἐκ Θάσου «τὸ ἱερώτατον νέον βάκχιον»

έτους 211—217 μ.Χ. πρ. καὶ λατινιστὶ bacchium ἐπιγρ. Νικοπόλεως CIL III 6150=7434.

Τὰς ἐπιγραφὰς τῶν βακχείων τῶν διαφόρων πόλεων (Μεγάρων, Περίων, Θηβῶν, Θάσου, Νικοπόλεως κ. ἄ.) εὐρίσκει τις συγκεντρωμένας εἰς Poland ἐ. ἄ. σ. 67. Κεραμοπούλλου Θηβαϊκά 422 σημ. 5.

Ὡς πρὸς τὸ κύριον ὄνομα Τύχαρος πρ. τὸ ἐν λεξικῷ Pape, Griech. Eigennamen, ἀναφερόμενον γυναικεῖο ὄνομα Τυχάριν.

Ἐπιγρ. 3 (εἰκ. 3).

Εἰκ. 3. Ἀναθηματικὴ λατινικὴ ἐπιγραφὴ Heroi Avlonite ἐκ Παραδείσου.

Μαρμαρίνη πλάξ διαστ. 1 μ.×0,69×0,06 χρησιμοποιουμένη ὡς κατώφλιον τῆς οἰκίας Ἀναστασίου Κεντονιάδου ἐν Παραδείσῳ. Τὸ πρόσθιον πλάτος τῆς πλακὸς, ἐφ' οὗ ἡ ἐπιγραφὴ, εἰς ἀπόστασιν 0,17 μ. ἀπὸ τῶν γωνιῶν τῆς ἐλαττοῦται κατὰ 0,02 μ. εἰς τρόπον ὥστε νὰ σχηματίζωνται εἰς τὰ ἄκρα τῆς δύο πόδια. Ἡ ἄνω ἐπιφάνεια τῆς πλακὸς εἶναι τριμμένη ἐκ τῆς σημερινῆς χρήσεως τῆς· ὕψος γραμμ. 0,04 μ.

Herói Avlonite cultores sub sacer(ote) Popil(io) Zípa.

Περὶ τοῦ ἥρωος Ἀβλωνεΐτου βλ. O. Kern RE, λ. ἥρωος Ἀβλωνεΐτης καὶ Cazarow, RE Supplem. III col. 1141 λ. Heros (Thrakischer), τοῦ ἰδίου RE bd. VI A col. 478 (Thrake) Religion.

Δίγλωσσος ἐπιγραφὴ καθιερωθεῖσα ἐπὶ τοῦ ἰδίου ἱερέως καὶ τῆς ὁποίας τὸ λατινικὸν κείμενον εἶναι τελείως ὅμοιον πρὸς τῆς ἡμετέρας, εὑρέθη ἐν τινι τοποθεσίᾳ παρὰ τὰ Ἀβδῆρα (CIL III suppl. I 7378. S. Reinach BCH. VIII, 1884 σ. 49· Mommsen Ephem. Epigr. V n. 1436· Dumont-Homolle σ. 442 n. 110 b1· Cagnat ἐ. ἀ. n. 832· Des-seau ILS 4067· Poland ἐ. ἀ. 223, 238 καὶ 556, b 66), καὶ ἔχει οὕτω :

Ἡρωι Ἀβλωνεΐτη(ι) θυσιασται περὶ ἱερέα Ποπ(ι)λλιον Ζεΐπαν.

Herói Avlonite cultores sub sacer(ote) Popil(io) Zípa(a).

Παρὰ Dessau ἐ. ἀ. n. 4067a δημοσιεύεται κειμένη ἐπὶ κατεστραμμένον ἀναγλύφον θρακὸς ἱππέως, εὑρεθέντος παρὰ τὴν Νεάπολιν Ἰταλίας, ἀλλὰ κατὰ τὸν συγγραφέα μεταφερθέντος πρὸς ἐκ τῶν θρακικῶν παραλίων, ἢ ἐξῆς ἄλλη ἐπιγραφὴ :

Herói Aulonite | L. Modiaris Lucifer sacer.

Ὡς τόπον, ἐκ τοῦ ὁποίου ὁ ἀνώνυμος οὗτος θρακικὸς ἥρωος ἔλαβε τὸ ὄνομα, ὁ Mommsen ἐ. ἀ. ἐπρότεινε τὸν Ἀβλῶνα τοῦ Στρυμονικοῦ κόλπου (Θουκκιδ. Α. 103. RE λ. Ἀβλῶν 8), ὁ δὲ Kern ἐ. ἀ. καὶ τινὰ ἄλλον παρὰ τὰ Ἀβδῆρα ἀβλῶνα (=κοιλία, χωριό) καὶ ὑπενθυμίζει καὶ τὸν Ἀπόλλωνα Ἀβλαΐτην τοῦ χωρίου Ἀβλά· γεν. Ἀβλῶν, τῶν Μεγάρων (Πανσ. X 32, 6 κατὰ διόρθωσιν τοῦ Wilamowitz).

Ἡ μικρὰ ἀπόστασις τοῦ Παραδείσου ἀπὸ τοῦ θρακικῶν τοπωνύμιον Katri-Daran τῶν Ἀβδῆρων, ὅπου εὑρέθη ἡ δίγλωσσος ἐπιγραφὴ, τοποθετεῖ εἰς τὸ σημεῖον αὐτοῦ τῆς Θράκης τὴν λατρίαν τοῦ Ἡρώος τούτου.

Ὡς πρὸς τὸ κύριον θρακικὸν ὄνομα Zípas (Zípa ἐδῶ εἶναι πτώσεως γενικῆς) εἶναι ἀπὸ τῶν συνηθέστερα ὀνόματα. Τύποι αὐτοῦ γνωστοὶ εἶναι: Ζεΐπας, Ζίπας, Ζήρας (Ephem. Epigr. VI, 707 n. 6115a, Conze, Reise auf den Inseln des Thr. Meeres σ. 27· Perdrizet BCH, 1900 σ. 310. Ig XII, 8, n. 577· Bon, BCH, LIV. 1930, σ. 170), Ζειπότης (Thonasschek ἐ. ἀ. 70, Heusey, Mission... 151) Ζεῖπνος (M.N. Tod. BSA XXIII (1918—19) σ. 71), Ζιπαibes (Salac, BCH, XLVII, 1923, 64—69, n. 24 γεν. Zipaebis), Ζεπαΐβης (Dobrusky, Isvestia Narodni Mus. Sofia I, 107, Βουλγαριστί), Ζεΐρα ἢ Ζεΐπала (ὄνομα. γυναικός, Collart, BCH. LIV 1930 σ. 380 καὶ 391). Εἰς ἐπιγραφὴν δὲ Μουσθένης Παγγαίου τὴν ἀνακοίνωσιν τῆς ὁποίας ὀφείλω εἰς τὸν Σεβασμ. Ἐλευθεροπόλεως κεῖται :

Ἡρόδοτος. Ζειπύρου χαῖρε.
Ἐπιγρ. ἀριθ. 4. Ἐπὶ γείσου κειμένον πρὸ τῆς οἰκίας Ἰωάνου Πανίζου, ἐπιγραφὴ ΔΙΟΓΕΝΟΥ(C) ὕψος γραμμ. 0,17 μ.

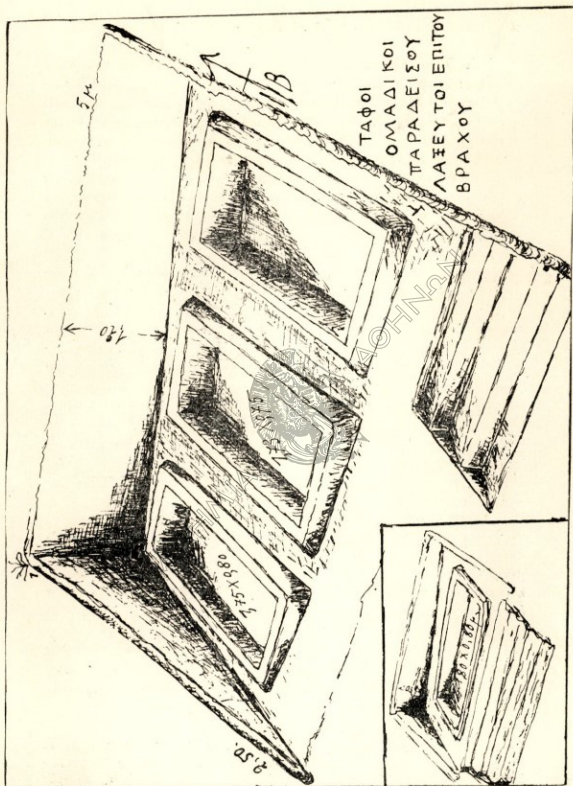
5) Ἐπὶ μαρμαρίνης λάρνακος διαστ. $0,74 \times 0,90$ μ. Ἡ ἐπιγραφή ΔΟΚΙΜΗ.

6) Ἐπὶ μαρμαρίνης πλακὸς διαστ. $0,77 \times 0,45 \times 0,03$ μ. κειμένης ἐπὶ τοῦ δαπέδου οἰκίας Δημητρίου Μεγαγιάννη ἐπιγραφή χριστιανικῶν χρόνων ὕψος γραμ. $0,04-0,06$ μ. ἐν τῇ αὐτῇ τῆς ἰδίας οἰκίας καὶ κιονίσκοι διλόβων παραθύρων ἐκκλησίας τινος κατὰκείται.

† Κυμητί (sic)-
ριον Παύλ(ου)
ἐλαχί(στ)ου πρεσ-
β(υτέρ)ου καὶ ζω-
γράφου.

Ἡ γραφή κυμητίριον ἀντὶ κοιμητήριον εἶναι συχνή (Heusey Mission σ. 26 n. 6. σ. 96). Διὰ τὰς ἐπιτυμβίους χριστιανικὰς ἐπιγραφὰς καὶ τὰς ὀνομασίας τῶν τάφων: μνήμα, μνημεῖον, μνημόριον, κοιμητήριον, οἰκητήριον, θήκη, θέσις βλπ. N. Bees, Glotta II Bd σ. 118 κ. ἐξ., Über die Konstruktion von διαφέρειν mit dem genetiv, καὶ Glotta III Bd 2, 204 κ. ἐξ. οἰκητήριον und verwandte worte auf Christlichen grabinschriften. Σωτηρίου AE 1929 σ. 150 καὶ ἐξ. Kalinka ἐ. ἀ. n. 368. C. M. Kaufmann, Handbuch der altchristlichen Epigraphik σ. 62. P. Lemerle BCH, LIX (1935) σ. 160 κλπ.

Ἀποδείξεις τῆς ὑπάρξεως κατὰ τὴν ἀρχαιότητα ἐν τῇ σημερινῇ τοποθεσίᾳ «Παράδεισος» ἀρχαῖον τινὸς ἀγνώστου πολιέματος εἶναι, ὅχι μόνον τὰ πρῶτα αὐτὰ εὐρήματα, τὸ πλῆθος τῶν ἐν τοῖς ἀγροῖς βυζαντινῶν τοίχων, τειχῶν νοτίως τῆς γεφύρας, εἰκ. 1 κειμένων ρωμαϊκῶν ἀρχιτεκτονικῶν μελῶν καὶ ἄλλων μαρμάρων, ἀλλὰ καὶ ἡ ἐπὶ τοῦ πρηνοῦς τοῦ βράχου τοῦ λόφου τοῦ ὑψουμένου ἀριστερὰ τῆς ὁδοῦ Καβάλλας—Ξάνθης πληθώρα λαξευτῶν τάφων, δυστυχῶς σήμερον πάντων σκληθέντων. (βλπ. εἰκ. 1 καὶ 4).

Εικ. 4. Σχέδιον ομάδικων και μονού τάφων του λόφου Παραδείσου (πρ. εικ. 1).

Ἐκεῖ ὑπάρχουν τάφοι μεμονωμένοι καὶ καθ' ὁμάδας, κείμενοι κατὰ διαφόρους προσανατολισμούς. Οἱ μετὰ περισσῆς φροντίδος κατεσκευασμένοι κεῖνται ἐπὶ ἐπιπέδου τομῆς τοῦ βράχου, εἰς ἣν ἀνέρχεται τις διὰ κλίμακος ἐπίσης λαξευτῆς. Τὴν τομὴν τοῦ βράχου περιβάλλει αὐτὰς διὰ τὴν διοχέτευσιν τῶν ὀμβρίων ὑδάτων τοῦ ὑπερκειμένου τοῖς τάφοις τμήματος τοῦ λόφου. Ἡ μετὰ περισσοτέρας προσοχῆς εἰς τὸ μέλλον ἐξέτασις τῶν τάφων αὐτῶν ἴσως δώσῃ καὶ κάποιο εἶρημα διδακτικὸν περὶ τῆς ἡλικίας τῶν. Νομίσματα καὶ διάφορα ἄλλα μικροεργήματα πάντοτε εὐρίσκουν οἱ χωρικοὶ κατὰ τὴν καλλιέργειαν τῶν ἀγρῶν, ἔχουν δὲ ἤδη ἐπίγνωσιν τῆς ἀρχαιότητος τοῦ τόπου, εἰς τὸν ὁποῖον δὲν ἐγεννήθησαν ἀλλ' ἐγκατεστάθησαν μετὰ τὸ 1922.

Ὅχι τυχαίαι ἀκόμη σημασίαι εἶναι καὶ ἡ τοποθεσία τοῦ χωρίου αὐτοῦ, τὸ ὅποιον κείμενον ἐπὶ τῆς πρὸς Β ἀρχῆς τῆς πεδιάδος τοῦ Νέστου καὶ εἰς τὸ χεῖλος τῆς ἐξόδου τοῦ ποταμοῦ αὐτοῦ ἐκ τῆς ἐλικοειδοῦς καὶ διὰ μέσον τρομερῶν χαράδρων ῥοῆς του εἰς τὴν πεδιάδα, καὶ τοῦ ὁποίου χεῖλους αἱ πλεураὶ ὑψοῦνται ὡς ἄλλαι Φαιδριάδες, ὥφειλε νὰ ἦτο στρατηγικώτατον σημεῖον τῆς ἐκ Θράκης εἰς Μακεδονίαν καὶ τὰνάπαιιν διαβάσεως.

Τὴν σημασίαν τοῦ Νέστου ὡς σύνορον τῆς Μακεδονικῆς Θράκης¹⁾ (σημερινῆς Ἀνατολικῆς Μακεδονίας) καὶ τῆς καθ' αὐτὸ Θράκης, καὶ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ τμήματος τῶν ἀπὸ Ἀμφιπόλεως μέχρι Νέστου κτήσεών του, δι' αὐτοῦ τοῦ ποταμοῦ ὡς σύνορον, κατενόησεν ὁ Φίλιππος Β' τῆς Μακεδονίας (Collart BCH 1929 σ. 333· Geyer RE l. Macedonia col. 723 κ. ἐξ. διὰ τὴν μέχρι Ἀβδήρων ἀνάπτυξιν τοῦ Φιλίππου).

Ἐκεῖθεν διήρχετο καὶ ἡ Ἑγνατία ὁδός. Οἱ Βυζαντινοὶ αὐτοκράτορες θὰ ἐνδιεφέροντο διὰ τὴν ἀσφάλειαν τοῦ περάματος αὐτοῦ, ὑψοῦται δὲ ἀκόμη σήμερον ἐπὶ τῆς Μακεδονικῆς ὁχθῆς τοῦ Νέστου, τῆς προστατευομένης καὶ δι' ἀναλήμματος συγχρόνου ἴσως, μέγιστον κτίριον, ἀποτελούμενον ἐξ ἐνὸς μικροῦ κεντρικοῦ διαμερίσματος καὶ δύο ἄλλων μεγάλων ἐκατέρωθεν τοῦ πρώτου κειμένων (εἰκ. 1. σημεῖον Φ). Ἐσωτερικῶς τῶν παραλλήλων τοίχων ἐνὸς μεγάλου θαλάμου ὑπάρχουν κείμενα ἑνανταὶ ἀλλήλων ἐννέα καὶ ἐννέα (18) ἐστίαι κτισταὶ (τῆς αἰας). Ἦτο ἄραγε θάλαμος στρατιωτῶν; Τὴν μελέτην τοῦ κτιρίου αὐτοῦ καὶ δύο ἄλλων μικροτέρων κειμένων μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς Καβάλλας ἐν ἰδιαιτέρᾳ ἐργασίᾳ ἡμῶν θὰ διαπραγματευθῶμεν.

1) Εἰς τοὺς ἀρχαίους συγγραφεῖς ὅριον τῆς Μακεδονίας εἶναι ὁ Στρυμών, τὸ Παγγαῖον ἀνῆκεν εἰς τὴν Θράκην. Ὅταν τὸ 168 π. Χ. τὰ περὶ τὴν Ἀμφιπόλιν ἀπετέλειον τὴν πρώτην μερίδα τῆς Μακεδονίας σύνορον ἦτο ὁ Νέστος ποταμός καθὼς καὶ μετὰ τὸ 146 π. Χ. ὁπότε ἐγένετο Ῥωμαϊκὴ ἐπαρχία, Geyer ἐ. ἀ. 762, 764,

Ἀκόμῃ εἰς τὸ σημεῖον αὐτὸ τοῦ ποταμοῦ θὰ πρέπη νὰ τοποθετηθῇ κάποια γέφυρα ἀρχαία, νοτίως τῆς σημερινῆς προχείου ξυλίνης τοιαύτης καὶ εἰς τὸ σημεῖον τῆς κατασκευασθισομένης νέας (εἰκ. 1 σημ. Κ. καὶ Ε.), παρὰ τὴν πρὸς Θράκην ἄκρην τῆς ὁποίας εὐρέθησαν αἱ ἐπιγραφαὶ ἀριθ. 7—8. Αἱ ἐπιγραφαὶ αὗται ἀναθηματικαὶ μὲν, ἀλλὰ περὶ ὄρων ὁμιλοῦσαι καὶ μάλιστα «ὄρων διατεθέντων» μέχρι τοῦ ποταμοῦ Νέστου, θὰ ἦσαν ἰδρυμένοι εἰς τι σημεῖον ὁρίζον τὰ ὅρια δύο διαφόρων ἐπικρατειῶν. Τὸ σημεῖον δὲ αὐτὸ δὲν θὰ ἦτο τυχαῖόν τι, ἀλλὰ θὰ ἦτο καὶ κάποιο πέρασμα μιᾶς ὁδοῦ, ἀρτηρίας. Ἐπειδὴ δὲ αἱ ἐπιγραφαὶ εὐρέθησαν παρὰ τὴν ὁχθὴν τοῦ ποταμοῦ, ὅπου καὶ θεμέλια συγχρόνων τῶν κτιρίων ὑπάρχουν, δικαιούμεθα νὰ πιστεύσωμεν ὅτι εἰς τὸ σημεῖον ἐκεῖνο, ὅπου σήμερον ἡ μηχανικὴ ἐπιστὴμη, ὡς μόνον βραχυόδους καὶ στερεοῦ, τοποθετεῖ τὴν νέαν γέφυραν, ὑπῆρχε καὶ ἀρχαία τοιαύτη.

Κατὰ τὴν πρὸς τὴν Θράκην χάραξιν τῆς ὁδοῦ Καβάλλας—Ξάνθης,

Εἰκ. 5. Παλαιοχριστιανικὰ θεωράκια καὶ πεσσίς ἐκ τοῦ σημείου Ε τῆς εἰκόνας 1 προερχόμενα. Ὁ πεσσίς διατηρεῖ τὸν σιδηροῦν σύνδεσμον τῆς βάσεώς του καθὼς καὶ τὴν σφαιρικὴν ἀπόφυσιν τοῦ ἄνω, ἡ ὁποία δυστυχῶς, δὲν φαίνεται εἰς τὴν εἰκόνα.

ὡς εἴπομεν ἀνωτέρω, καὶ εἰς τὰ δάνεια χώματα ἡ Ἑταιρεία ἀπεκάλυψεν τὰς ἐξῆς δύο ἐπιγραφάς καὶ τινα ὀμμαῖκων καὶ χριστιανικῶν κτιρίων θεμέλια, κειμένας ΝΑ τοῦ σιδηροδ. σταθμοῦ Τοξοτῶν καὶ παρὰ τὸν ποταμὸν (σχεδ. 1 σημ. Ε). Ἐκ τοῦ διαγράμματος κατόψεως τοῦ κτιρίου ἐκεῖνον σήμερον μόλις ἐπιπόλαιά τινα ψηφιδωτὰ δάπεδα σφύροντα καὶ θεωράκια παλαιοχριστιανικῶν χρόνων (εἰκ. 5), φαίνεται δὲ ὅτι τὸ ἴδιον τὸ ὀμμαῖκον κτίριον μετετράπη κατόπιν εἰς χριστιανικὸν ναόν.

Ἀριθ. 7 (εἰκ. 6). Στήλη ἐκ μαρμάρου χονδροκόκκου τετράπλευρος διαστ. $0,68 \times 0,68 \times 0,24$ μ., φέρουσα ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν μικρῶν πλευρῶν τῆς

ἀνὰ τρεῖς τορμίσκους, ἕως ὅχι συγχρόνους. Ἡ διατήρησις τῆς ἐπιγραφῆς καλή, πλὴν τῆς ἀπολεπισθείσης δεξιᾶς μακροῦς πλευρᾶς της· ὕψος γραμμάτων 0,03—0,05 μ. μεταξὺ δύο ἀνλακωτῶν περιθωρίων κειμένων.

Εἰκ. 6. Φωτογραφία τῆς ἐπιγραφῆς ἀριθ. 7.

Αὐτοκράτορι Καίσα[ρι]
 θεοῦ Τραιανοῦ Παρθ[ι]-
 κοῦ υἱῶ(ι) θεοῦ Νέρουα Υ[ι]-
 ωνῶ(ι) Τραιανῶ(ι) Ἀδριανῶ(ι)
 Σεβαστῶ(ι) Ζηνὶ Ἐφορίω(ι)
 Ἡ Ἀδριανέων Ἀβδηρειτῶ[ν]
 Πόλις ἐπὶ τῶν ὁρων ἀπολ[α]-
 βοῦσα τὴν ἰδίαν γῆν διὰ
 τὴν οὐράνιον αὐτοῦ πρό-
 νοιαν εὐχαριστίας ἔνεκεν
 διατεθέντων μέχρι ποτα-
 μοῦ Μέστου (sic).

Εἰς τὸν ἀναφερόμενον ἐν τῇ ἐπιγραφῇ δι' ὧν τῶν γνωστῶν καὶ τυπικῶν ὀνομάτων του(Cagnatē, ἀ.Ι σ. 567) Ἀδριανὸν δίδεται ὁ λατρευτικὸς τίτλος τοῦ Διὸς Ἐφορίου (στίχ. 5). Τὰς ἐπιγραφὰς τῆς λατρείας τοῦ Ἀδριανοῦ, ὡς Διὸς Ὀλυμπίου κλπ., εἰς τὰς ὁποίας δὲν ἀναφέρεται ὡς Ὁριος ἢ Ἐφόριος, βλ. Cook, Zeus II σ. 1120 Argendix M. Ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Διὸς Ὁρίου ἐτέλουν τὰ θρία καὶ ὁρόσημα τῶν ἀρχαίων. (Πλάτων Νόμ. VIII, 842 c. Δημοσθένης, περὶ Ἀλοννήσου, 40 ἀναφέρει βωμὸν Ὁρίου Διὸς περικαλλῇ μετ' ἐπιγράμματος. Περὶ θεῶν Ὁρίων Αἰλιανὸς ἐπιστ. ΙΕ' πρ. Hermann de terminis eorumque religione apud Grecos. καὶ κεραμοποῦλλον Ἀποτυμpanισμὸς σ. 101 περὶ θεῶν κτιστῶν καὶ ἄλλων ἐντοπίων ὁρίων ἡρώων. Cook Zeus II σ. 1090 περὶ Διὸς ὁρίου, βλ. καὶ RE λ. ὅρος).

Ὡς Ζεὺς Ἐφορος ἀναφέρεται ὁ θεὸς εἰς Cook ἐ. ἀ. I 737 not. 8: Διὸς Ἐφόρου, Ἐπόπου, Ἐπηκόου. καὶ not. 9 ὡς Ἐπόπιμος, ἀλλ' ἄλλη ἢ σημασία τοῦ ἐπιθέτου αὐτοῦ καθὼς φαίνεται ἐκ τῆς συνεκφορᾶς Ζεὺς Ἐφορος Ξεινὸν παρὰ Bruchmann Ephitheta Deorum.

Τὸ ἐπίθετον Ἐφόριος, α, ου (ὅρος) = συνόριον, γείτων (Ἀπ. Ἐμφυλ. E, 9. «Ρωμαίων καὶ Παρθύλων ὄντες ἐφόριοι». Ἀγορὰ ἐφορία, Νομ. παρὰ Δημοσθ. 631 ἐν τέλει «ἐπορὰ γενομένη ἐν τοῖς συνόροις (632, 24). Πόλεις ἐφορίας ἐδείμασθε, Αἰστωτὸ Α, σ. 219 καὶ στήλῃ ἐφορία Πολυδ. Θ', 8. Δὲν εἶναι λοιπὸν ἀποσπρόδικτος ἡ χρήσις τοῦ ἐπιθέτου Ἐφορίου ἀντὶ τοῦ παλαιοτέρου Ὁρίου, εἰς τὴν λατρείαν τοῦ Ἀδριανοῦ ὡς Ζηνὸς Ἐφορίου, ἀντικαταστήσαντος τὸν Ὁρίον Δία τῶν Ἑλλήνων.

Στχ. 6' ἢ Ἀδριανέων Ἀβδηρειτῶν πόλεις' δοκιμωτέρα βεβαίως ἢ γραφὴ Ἀδριανέων Ἀβδηριτῶν, ἀλλὰ κεῖται ἐν ἐπιγραφῇ Φιλίππου πόλεως («Θρακικὰ» C' σ. 160 ἀριθ. 30), ὑπὲρ τῶν φυλετῶν Ἀ(δ)ρ(ι)ανέων.

Πόλεις ὀνομασθεῖσαι οὕτω πρὸς τιμὴν τοῦ αὐτοκράτορος εἶναι: Ἀμασία Ἀδριανῆ, Κίος Ἀδριανῆ κλπ. (J. Dürr, die Reisen des Kaisers Hadrian σ. 52—54, ἐπιγραφαὶ νομισμάτων' πρ. καὶ Cagnat I n. 930 «ὁ Δῆμος Ἀδριανῶν Πετραίων Μητροπόλεως Ἀραβίας, καὶ n. 1169 Ἀδριανῶν Παλμυρηνῶν»).

Ἡ πόλις τῶν Ἀβδήρων εἶναι τελείως ἀνεξερευνήτος καὶ μόνον ἐκ τῶν ἐκδρομικῶν περὶ αὐτῆς ἐργασιῶν καὶ τῶν τυχαίων εὐρημάτων τῶν: Regel, Ath. Mitt. XII, 161 κ. ἐξ. Picard—Avezou BCH XXXVII, 717 κ. ἐξ. Kazarow, JOI, 1918, Enzeiger σ. 3 κ. ἐξ. πρ. καὶ RE λ. Ἀβδηρα: εἶναι γνωστή.

Ὁ Kazarow ἐ. ἀ. σ. 47 καὶ εἰκ. 52 δημοσιεύει καὶ ἐκ τῆς πόλεως τῶν Ἀβδήρων προερχομένην ἐπιγραφὴν: Αὐτοκράτορι Καίσαρι Ἀδριανῷ Ὀλυμπίῳ Σωτήρι.

Στιχ. 7. ἐπὶ τῶν ὄρων. Δὲν γίνεται φανερόν ἐν τῇ ἐπιγραφῇ, οὔτε καὶ γνωρίζομεν ἄλλοθεν μετὰ τίνων ἐκ τῶν γειτόνων τῆς ἡμερῆταις ἢ πόλεως τῶν Ἀβδηριτῶν τὰ ὅρια τῆς ἐπικρατείας τῆς, καὶ παρὰ τίνων τῇ ἐνόῳ τοῦ Ἀδριανοῦ ἀπέλαβε τὴν ἰδίαν γῆν.

Διαφοραὶ συνοριακαὶ τῶν ἀρχαίων πόλεων εἶναι πλείστα ὅσαι γνωσταὶ ἐξ ἐπιγραφῶν, λυόμεναι τῇ ὑποδείξει κοινῶ τρίτου διαιτητοῦ. (A. Raederl' arbitrage international chez les Hellènes σ. 78 «ὅρια Κωπίων ποτ' Ἀζοηραῖας ὀριττόντων Βοιωτῶν». Ditt. Syll² n. 638, 15 «ὄρους· εἶμεν Μονδαιεύσι καὶ Ἀζωριασταῖς». Cagnat I n. 1021, ἐπιγραφὴ διαφορᾶς ὁρίων Ἰτανίων Κρητῶν καὶ Ἱεραπουντινῶν, ὅπου ὁριστὰ εἶναι Ῥωμαῖοι ἀπεσταλμένοι παρὰ τῆς Συγκλήτου· ἐκεῖ καὶ αἱ ἐκφράσεις περιορισμοῦ, περιορισμὸς χώρας, χειρογραφία. n. 709. Ἐπιγραφὴ Στεννημάχου (Dobrusky, Arch. Epigr. Mitt. XVIII (1895) *Isvestia* σ. 114 n. 26) «ὅρια Κορροπίων φυλῆς Ροδοπηίδος· τεθέντες ὑπὸ Φλαβίου Σκέλητος κριτοῦ καὶ δροθέτου», σύγχρονος πρὸς τὴν ἡμετέραν.

Στιχ. 11. Ἡ γενικὴ διατεθέντων θὰ συναφθῇ προφανῶς μετὰ τῶν ὄρων. Τῶν ὄρων διατεθέντων μέχρι ποταμοῦ Μέστου, μετὰ τὴν σημασίαν ἴσως τῶν μετατεθέντων, ἐλεκταθέντων, ὁρισθέντων.

Παρ' ἀρχαίους συγγραφέται ὁ ποταμὸς πάντοτε ἀναφέρεται ὡς Νέστος, (Hrood. VII, 109, 126. Θουκυδ. II, 90, 4. Πτολεμ. III, 12, 7. Θεοφρ. Ἱστορ. Φυτ. III, 1, 3 κ. ἢ Ἡρώς Νέστις· Στεφ. Βυζ.) καὶ μάλιστα κατ' ἀναλογία ἀλλῶν καὶ ὡς Νέστος, Νεστός, Νίσος, ὡς Μέστος δὲ μόνον εἰς τὰς ἐκ Θράκης ἐπιγραφὰς καὶ τὰ νομίσματα κυρίως τῆς «Οὐλπίας Νικοπόλεως πρὸς Μέστω» (Perdrizet, «Οὐλ. Νικόπολις πρὸς Μέστω» εἰς *Corolla Numismatica*, ἐκδ. εἰς μνήμην Head, Oxford 1909 σ. 297 κ. ἐξ.).

Κύρια ὀνόματα μετὰ πρῶτον συνθετικὸν τὸ ὄνομα τοῦ ποταμοῦ ἐξ ἐπιγραφῶν γνωστὰ εἶναι τὰ: Νέστις, Νεστόπορις, Νεστοκράτης, καὶ ἐκ τοῦ ἄλλου τύπου Μέστος, Μεστόν («Θρακικά» Δ' 101), Μεστῆς, Mestus, Μεστόλος, Mestula, Mestitu (πρώτ. γενικῆς), Μεστίκενθος, Μεστυπαῖβης, (Perdrizet ἐ. ἀ. σ. 220. Tomaschek ἐ. ἀ. 27. Dobrusky, *Isvestia* I, σ. 103, 107. BCH, 1926 σ. 248), Μέστα (ὄνομα γυναικὸς, ἐπιγραφὴ Φλώρινης, Κεραμόπουλλος: A. Δελτ. ΙΑ', 1931—32 Παρτ. σ. 40). Ἐπὶ νομισμάτων εἰκονίζεται καὶ ὁ ποτάμιος θεὸς Μέστος (Perdrizet, ἐ. ἀ. σ. 224).

Ὁ Tomaschek, ἐ. ἀ. 96 ἐτυμολογῶν τὸ ὄνομα τοῦ ποταμοῦ ἐκ τῆς nek' = ἐνεγκεῖν ἢ nad = netzen = ὑγραίνειν, δέχεται τὸν τύπον Μέστον ὡς νεώτερον, ἐνθ' ὁ Perdrizet ἐ. ἀ. σ. 221 δέχεται ὅτι ὁ τύπος Μέστος εἶναι θρακικὸς καὶ ὅτι ὁ Νέστος εἶναι μία μετατροπὴ ἑλληνικῆ τοῦ θρακικοῦ ὀνόματος, ἴσως καὶ ἰωνικῇ μάλιστα. Ὁ τύπος Μέστος σφύζεται εἰς τὸ σημερινὸν Τουρκικὸν καὶ Βουλγαρικὸν ὄνομα τοῦ ποταμοῦ: Mesta cara sou καὶ Mesta reka, ἐπὶ βυζαντινῶν δὲ ὑπῆρχε καὶ Μεστικὸν θέμα.

Ἐπιγρ. 8 (εἰκ. 7). Μαρμαρίνη στήλη διαστάσεων 0,67X0,55—0,60X0,27 μ. φέρουσα ὅπως καὶ ἡ προηγουμένη ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν στενῶν πλευρῶν ἀνὰ τρεῖς τομιάζοντες. Δυστιχῶς μόνον τὸ ἥμισυ τοῦ περιεχομένου τῆς ἐπιγραφῆς σφύζεται, τοῦ ἄλλου τριφθέντος κατὰ τὴν χρῆσιν τοῦ λίθου ὡς κατωφλίον προφανῶς τοῦ παλαιοχριστιανικοῦ ναοῦ. Ὑψος γραμμ. 0,03 μ.—0,06 μ.

Εἰκ. 7. τῆς Φωτογραφία ἐπιγραφῆς ἀριθ. 8.

[αὐτοζο]άτ[ορα Καίσαρα]
 Ἄδριανόν (. σεβα)
 σὺν μεγίστῳ[ς] ἐν[ν]ο[σηθεΐσα];)
 ἡ Ἄδριανέων (Ἀβδηρεϊτῶν πόλις)
 ἐπὶ τῶν ὅρων εὐχαριστίας ἔνεκεν
 ἀπολαβοῦσα τῇ(ν ἰδίαν γῆν τῇ)
 ἐκείνων προνοί(α καὶ τοῦ πεμφθέν·)
 τος ὑπ' αὐτοῦ
 Ἀγρίππα Πρεσβυτοῦ

Εἶναι φανερόν ὅτι διὰ τὴν ἰδίαν ἐπὶ τῶν ὅρων ἀπόδοσιν τῆς γῆς τῶν Ἀβδηρεϊτῶν θὰ ὠμίλει καὶ ἡ δευτέρα αὐτῇ ἐπιγραφῇ, ἀνατεθεῖσα πρὸς

τιμὴν ἴσως καὶ τοῦ σταλέντος ὑπὸ τοῦ αὐτοκράτορος ὁροθέτου, τοῦ ὁποίου μόνον το πατρωνυμικόν... Ἀγρίππα πρεσβευτοῦ, σφύζεται.

Πότε ἐγένεν ἡ ὁροθεσία αὐτῇ καὶ συνετάχθησαν αἱ ἐπιγραφαὶ αὐταὶ εἶναι δύσκολον νὰ καθορισθῇ, ἐπομένως καὶ ἡ ἡλικία τῶν ἐπιγραφῶν, ἐκτὸς τοῦ χονδρικοῦ ὁρίου τῆς βασιλείας τοῦ Ἀδριανοῦ 117—138 μ. Χ. (Rohden, RE. I, col. 493 λ. Aelius Hadrianus=Imp. Caes. Trajanus Hadrianus). Ἀκόμη δύσκολον εἶναι νὰ γνωρίζωμεν, ἂν ἡ ἀνάθεσις τῶν ἐπιγραφῶν αὐτῶν εἰς τὸ σημεῖον ἐκεῖνο, ὁπόθεν θὰ διηλθεν ὁ Αὐτοκράτωρ κατὰ τὸ εἰς Θράκην ταξιδίον του, σχετίζεται μὲ αὐτό, διὰ τὸ ὅποιον ἄλλωςτε ταξιδίον ὑπάρχον τόσαι διχογνωμίαι.

Κατὰ τὸν Dürre (ἐ. ἀ. κεφ. VI ἢ VII) ὁ Ἀδριανὸς διήνυσσε τὴν Θράκην καὶ τὴν Μακεδονίαν τὸ 124—125, διελθὼν τὴν Ἑγνατίαν ὁδὸν ἐξ Α—Δ. Κατὰ τὸν Rohden (ἐ. ἀ. col. 511) ἀφ' οὗ διῆλθε μέρος τοῦ 131 εἰς Ἀλεξάνδρειαν, ἐπέρασε τὸν χειμῶνα 131—132 εἰς Ἀντιόχειαν ἢ Ἀθήνας καὶ τὸ 132 ἐταξίδευσεν εἰς Θράκην, Μακεδονίαν καὶ Λακίαν. Κατὰ Henderson (The life and Principate of the emperor Hadrian σ. 283 κ. ἐξ.) ἐπισκέφθη τὴν Θράκην τὰ 121—125. Κατὰ Homo (Histoire générale publiée sous la direction de G. Glotz, Histoire Romaine III le Hautempire σ. 485) ὁ Ἀδριανὸς ἐπισκέφθη τὴν Μακεδονίαν καὶ Θράκην, τὴν ἀνοιξὶν τοῦ 132.

Ἡ λατινικὴ ἐπιγραφὴ τῶν Φιλίππων (P. Lemerle, Inscriptions latines de Philippi, BCH LVIII, 1934, 6.454—456) ἡ ἀτατεθεῖσα τῷ Αὐτοκράτορι ἐπὶ τῇ 1^ῃ ὑπατικῇ του ἐξουσίᾳ (XV tribuniciae potestatis=10 Δεκεμβρίου 130—9 Δεκεμβρίου 131 μ. Χ.) καὶ ἄλλῃ ἀδημοσίευντῃ ἐκ τῆς ἰδίας ἀνασκαφῆς, ἀνατεθεῖσαι πιθανὸν ἐπὶ τῇ προόψει τῆς ἐκεῖθεν διαβάσεως τοῦ Ἀδριανοῦ, καθὼς καὶ ἡ ἐν τῇ πόλει τῶν Ἀβδήρων προαναφερθεῖσα ἐπιγραφὴ (Cazarow ἐ. ἀ. σ. 47), δύνανται ἴσως νὰ μᾶς ὑποβάλουν τὴν ἰδέαν, μήπως ἐξ ἀφορμῆς τοῦ ἐπακειμένου ταξιδίου τοῦ Αὐτοκράτορος εἰς Θράκην ἐστήθησαν αἱ ἐπιγραφαὶ ἡ καὶ ὀλίγον μετὰ, τότε ἐπιτυχούσης τῆς πόλεως τῶν Ἀβδηριτῶν τὴν μέχρι τοῦ ποταμοῦ Νέστων ἐπέκτασιν τῶν ὁρίων τῆς ἐπικρατείας τῆς. Τὸ ἔτος 132, ὡς πιθανωτέρα χρονολογία τοῦ ταξιδίου τοῦ Αὐτοκράτορος θὰ εἶναι καὶ ἡ κατὰ συμπερασμὸν χρονολογία τῶν ἐπιγραφῶν ἀριθ. 7 καὶ 8.

Ἐπιγρ. 9. (εἰκ. 8). Ἐπιτυμβία ἐπιγραφὴ εὑρεθεῖσα εἰς τὸ κρημνισθὲν ἐξοχικὸν Μουσουλμανικὸν τέμενος τοῦ πρὸ τοῦ Παραδείσου Μακεδονικοῦ χωρίου Ξερῶς (πρ. Kourou—deré), εἰς τὸ ὅποιον καὶ ἐχρησιμοποιεῖτο ὡς κατώφλιον. Εἶναι χαραγμμένη ἐπὶ ἐντοπίῳ ἀσβεστολίθῳ 1,55X0,65 X 0,20 μ., τοῦ λίθου μὴ σφύζοντος οὔτε τὸ ὀλικὸν μήκος οὔτε τὸ ὀλικὸν πάχος τῆς ὕψους, ἐφ' ἧς ἡ ἐπιγραφή.

Ζυκούλησης. Τυρέλσου. στρηγός[ς . . .]
 Δι[ο]υζ[έ]νυ. τοῖς γονεῦσιν. ἐποιῆ[σαν ἦ-σεν]
 Ζυκούλησου. στρατηγός.

Τὸ θρακικὸν κύριον ὄνομα Ζυκούλησης δὲν εἶναι ἄλλοθεν τοῦλάχιστον εἰς ἡμᾶς γνωστόν, δὲν ἔχομεν δὲ δυστυχῶς ἐνταῦθα τὸ Namenbuch τοῦ Preisigke. Ἴσως νὰ μὴ εἶναι ἄσχετον τὸ ὄνομα καὶ νὰ δύναται νὰ συγκριθῇ πρὸς τὰ: Σέκου, Σα(ι)κου, Secus, Zeces, Σῦκος («Θρακικά» Δ' σ. 88) πρ. καὶ τὸ β' συνθετικὸν τῶν κυρίων ὀνομάτων Ἐπίησου, Ριμήσου, Δεντούσου (Dobrusky, Isvestia σ. 132) καὶ τοῦ λατινοῦ Como-sicus (Collart BCH. LIV, 1930 σ. 373, 391, Tomaschek II 2, 41, 42, 43, Perdrizet BCH XXIV, 1900, σ. 310 κ. ἐξ.). Ἐκ τοῦ Sicus=Σῦκος=Σέκου

Εἰκὼν 8. Φωτογραφία τοῦ ἐκ τοῦ χωρίου Σερμας (π.ρ. Kourou-deré)
 Ἐπιγραφῆς ἀριθ. 9.

εἶναι εὐπροσδόκητος ὁ τύπος Ζυκούλης (πρ. Ἀσδούλης) καὶ Ζυκούλησης κατὰ τὰ τετραγράμματα κύρια σύνθετα (Αῦλου-Τράλης κλπ. Seure, R. E. Greg. σ. 251).

Τὸ κύριον ὄνομα Τυρέλσου, εἶναι ἐκτεταμένος τύπος τοῦ Τήρης ἢ Τύρης, ὅπως τὰ Τήραλος, Τηράλας, Τηράλλος («Θρακικά» Δ' σ. 106).

Τὸ δὲ ὄνομα Διουζένης εἶναι καὶ ἄλλοθεν γνωστόν (Dobrusky ἐ. ἀ. σ. 66), ἀπαντᾷ καὶ Diuzenus (Dessau ILS no 1986· Cook Zeus II 276, 8) Τὸ β' συνθετικὸν του ὑπάρχει εἰς τὰ Αῦλουζένης, Μονιάζενις (Tomaschek ἐ. ἀ. 4. 39. Kretschmer Einleitung, κλπ. 267), κατὰ τὸ τελευταῖον δὲ καὶ Διόζενις («Θρακικά» Δ' σ. 96).

Καβάλλα, Δεκέμβριος 1935

Γ. Μπακαλάκης

ΔΕΥΤΕΡΑΙ ΦΡΟΝΤΙΔΕΣ

Τὸ τοπωνύμιον Παισοῦλα, ἀπὸ τὸ ὁποῖον θὰ παράγεται τὸ ἐπίθετον τοῦ Λιδὸς Παισουλῆνου («Θρακικά» ζ' σ. 317) σημειώνεται εἰς τὸ λεξικὸν τοῦ Pape, Griech. Eingennamen (Πτολεμαῖος Β, 4, 13 κλπ.) ὡς ὄνομα πόλεως τῆς Βαιτικῆς Ἰσπανίας.

Εἰς τὴν σ. 318 τῆς ἰδίας μελέτης ἡ γενικὴ τῶν «ιδίων» παρηρησμένη ἐστὶν σημαίνουσα ἄψυχα πράγματα, καὶ εἶναι ὀρθὸν νὰ διορθωθῇ ὡς σημαίνουσα τοὺς συγγενεῖς ἢ οἰκείους τοῦ ἀναθέσαντος, τῆς οὐσιαστικῆς καθὼς καὶ ἐπιθετικῆς χρήσεως οὔσης συχνῇ εἰς ρωμαϊκῶν χρόνων ἐπιτιμίας ἐπιγραφάς.

Γ. Μ.

